

Stappen bij mobiliseren: vanuit gedeelde (regionale) visie

Hoe komt u tot een regionale visie?

U inventariseert met uw relevante samenwerkingspartners welke elementen essentieel zijn in de gezamenlijke regionale visie. De regio, waarbij de exacte omvang en begrenzing bottom-up wordt vastgesteld, samenhangend met de regionale arbeidsmarkt en het verzorgingsgebied van de vmbo- en mbo-instellingen. Vervolgens overlegt u met stakeholders welke initiatieven de komende jaren gezamenlijk kunnen worden ingezet. Het is nadrukkelijk de bedoeling dat uw regionale visie niet naast bestaand beleid staat, maar dat bestaande initiatieven in de regionale visie worden opgenomen. In uw regio is waarschijnlijk al veel visie materiaal voorhanden waar u gebruik van kan maken (denk aan economische agenda's, arbeidsmarktanalyses etc.).

Welke elementen zijn cruciaal bij het komen tot een regionale visie?

Op welke wijze kan de geformuleerde regionale visie worden versterkt?

Identificeren van de relevante stakeholders in de regio

In een regio is vaak een veelvoud aan stakeholders actief zowel vanuit het onderwijs, het (georganiseerd) bedrijfsleven als regionale overheden. Het risico van versnippering is zeker niet ondenkbaar. Een belangrijke aanzet in een regionale visie is dus het feitelijk betrekken en committeren van de relevante stakeholders, zowel op bestuurlijk als op operationeel niveau. Welke concrete acties worden door de (individuele) stakeholders ingezet? In de regionale visie staan positionering, taakverdeling en samenwerking centraal. Regioafbakening (welke vmbo- en mbo-instellingen en stakeholders komen aan tafel) vindt vanzelfsprekend bottom-up plaats, mbo-instellingen nemen hierbij het initiatief. De omvang van de regio kan verschillen, al naar gelang leerlingenstromen en herkenbare behoeften van het afnemende veld (zoals de negen topsectoren). Per onderwijs- en/of arbeidsmarktsector kunnen regio's verschillen. Tevens kunnen mbo-instellingen met verschillende vestigingen in meerdere regio's participeren. Het is van belang dat alle mbo-instellingen in een regio die de opleidingen waarop uw aanvraag betrekking heeft, aanbieden zijn betrokken bij het opstellen van de regionale visie, zodat er geen tegenstrijdige ondoelmatige acties worden ontwikkeld.

Dit impliceert niet dat ook elke instelling even nadrukkelijk participeert in het opstellen van de visie:

in sommige gevallen kan het voldoende zijn stakeholders te informeren. Aansluiting bij al bestaande en effectief gebleken regio's kan een goede invalshoek zijn.

Het bedrijfsleven neemt in de samenwerking verantwoordelijkheid voor:

- Het actief bijdragen aan een goede wisselwerking tussen bedrijf en onderwijsinstelling;
- Het aangeven, aggregeren en kanaliseren van de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte aan mensen op middellange termijn;
- Het ondersteunen en stimuleren van zwaartepuntvorming, gekoppeld aan profilering van mbo-instellingen;
- Het faciliteren in middelen, mensen en cofinanciering;
- Het structureel bijdragen aan carrièreperspectief, status en imago van het beroep (met name in de tekortsectoren).

Het onderwijs neemt in de samenwerking verantwoordelijkheid voor:

- Het kiezen van focus in de positionering: profiel en identiteit van de instelling;
- Het inrichten van het strategisch portfolio: domeinen, doelgroepen en sectoren, gericht op
- een toekomstbestendig operationeel opleidingsaanbod;
- Het kiezen en uitvoeren van een operationeel opleidingsaanbod.

De overheid neemt in de samenwerking verantwoordelijkheid voor:

- Het stellen van regionale prioriteiten;
- Het bewaken van overzicht en het faciliteren van afstemming tussen initiatieven;
- De (mogelijke) cofinanciering.

Facts & figures om de juiste aanknopingspunten te identificeren

Wat is de huidige stand van zaken in uw regio?

Hierbij gaat het onder meer om de samenstelling van het huidige opleidingsaanbod, de daarbij behorende stroomcijfers, participerende instellingen in de regio, brede (regionale) arbeidsmarktontwikkelingen en economische speerpunten (topsectoren).

Onderwijsinstellingen zijn verantwoordelijk voor het aanleveren van gegevens over het opleidingsaanbod en leerlingaantallen.

Het (sectorale) bedrijfsleven en regionale overheden leveren kerncijfers over recente ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in relatie tot economische speerpunten, inclusief de aansluiting op de negen topsectoren. Beschikbaarheid van op de regio toegespitste, recente en onomstreden informatie is hierbij van vitaal belang.

Trackrecord, wat werkt wel en wat werkt niet?

Wat heeft de regio in het verleden al gedaan? Versterk waar de regio al bewezen resultaat heeft geboekt. Voortbouwen op een trackrecord kan alleen, wanneer het initiatief daadwerkelijk aansluit op de gedeelde regioanalyse, wanneer de juiste stakeholders investeren en participeren op zowel operationeel (docenten) als bestuursniveau (directeuren en schoolleiders). Is er sprake van een solide model dat ook op de lange termijn leidt tot toegevoegde waarde?

Visie en missie op regionaal niveau en op onderwijsinstellingsniveau

Op basis van voorgaande elementen wordt een visie ('in welke richting wordt de transitie van het vmbo en mbo onderwijs in- of voortgezet') en een missie ('achter welke realistische doelstellingen staan de relevante stakeholders') geformuleerd. Het gaat om een dynamische visie en missie, dus geen uitgebreid plan, maar een 'transitiemodel' op hoofdlijnen waar alle stakeholders zich graag aan committeren. Hierin komt in ieder geval aan bod:

- Een scherpe positionering van opleidingen van een instelling in de regio;
- Taakverdeling en samenwerking met andere (vmbo- en) mbo-instellingen en bedrijven.

Acties

Uw regionale activiteiten vormen een (samenhangend) palet. Een evenwichtige balans tussen betrokkenheid van bedrijfsleven en onderwijsinstellingen in de regio is een randvoorwaarde. Cruciaal is dat uw regionale visie sterk verankerd is in uw business plan waarbij wordt voortgebouwd op eerdere succesmodellen. Bijscholing en upgrading van docententeams zal noodzakelijk zijn.

Loopbaanoriëntatie en beroepskeuzebegeleiding in het onderwijs zijn een belangrijk ingrediënt voor uw breedtestrategie. Bijvoorbeeld door samenwerking met (regionaal) VNONCW,

MKB Nederland en bedrijvenkringen.

Het is nadrukkelijk de bedoeling dat uw regionale visie niet naast bestaand beleid staat, maar dat bestaande initiatieven in de regionale visie worden opgenomen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de voortzetting van de Taskforce TOA, TechNet kringen, School aan Zet, MBO15 Macrodoelmatigheid, bestaande Centres of Expertise en Centra voor Innovatief Vakmanschap.